

> Retouradres

10.2.e

10.2.e

10.2.e

10.2.e

Bestuurskern

Dir. Luchtvaart

Afd. Luchtvaartveiligheid

Kenmerk

IENW/BSK-2018/252644

Datum 3 december 2018
Betreft Tweede deelbesluit inzake WOB-verzoek Veiligheid
Schiphol

Geachte 10.2.e

In uw brief van 15 februari 2018, ontvangen op 21 februari 2018, heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) informatie verzocht over de veiligheid van het vliegverkeer op Schiphol. Het verzoek heeft betrekking op alle documenten die bij of onder mijn ministerie berusten die betrekking hebben op de veiligheid van het vliegverkeer op Schiphol van 1 januari 2016 tot de datum van uw verzoek, waaronder alle in- en uitgaande correspondentie en overige gewisselde documenten met, maar niet beperkt tot:

- Inspectie Leefomgeving en Transport;
- Onderzoeksraad voor Veiligheid;
- Schiphol;
- LVNL;
- Samenwerkingsplatform Veiligheid Schiphol;
- Vereniging Nederlandse Verkeersvliegers;
- Luchtvaartmaatschappijen;
- Stichting Airport Coördination Netherlands;
- Omgevingsraad Schiphol;
- Provincie Noord-Holland en gemeenten.

Dit tweede deelbesluit heeft betrekking op de documenten uit de periode 14 september 2017 tot en met 15 februari 2018; het betreft e-mails met bijlagen over deze periode.

Procedure

De ontvangst van uw verzoek van 15 februari 2018 is bij e-mail van 21 februari 2018 schriftelijk bevestigd.

Op 14 maart 2018 heeft een eerste bespreking plaatsgevonden tussen u en enkele van mijn medewerkers, waarin is besproken dat de focus zal worden gelegd op de periode van 1 januari 2017 tot en met 15 februari 2018. Ook is een onderverdeling in deelonderwerpen gemaakt. In verband met deze bespreking is de beslistermijn opgeschort geweest. Voorts is in de brief van 27 maart 2018 de

beslistermijn met vier weken verdaagd tot 2 mei 2018 (kenmerk: IENW/BSK-2018/69868).

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Op 25 april 2018 heeft een tweede bespreking met u plaatsgehad. Daarin is aan de orde gekomen dat uw verzoek betrekking heeft op een zeer groot aantal documenten, waardoor het niet mogelijk is binnen de wettelijke termijn op uw verzoek te beslissen. Aan u is de mogelijkheid voorgelegd om een prioritering aan te brengen naar deelonderwerp of tijdvak. U heeft eerst gevraagd om een uitsplitsing van de documenten naar deelonderwerp.

Bij e-mail van 30 april 2018 heb ik u een voorlopige uitsplitsing van de documenten naar deelonderwerp voorzien van een toelichting toegestuurd.

Bij brief van 3 mei 2018 heeft uw advocaat mij in gebreke gesteld wegens het niet tijdig beslissen op uw verzoek. U heeft mij verzocht binnen twee weken te beslissen uw verzoek. U heeft aangegeven bij het uitblijven van een besluit beroep bij de rechtbank in te stellen.

Bij e-mail van 16 mei 2018 heeft uw advocaat een herinnering gestuurd in verband met uw ingebrekestelling van 3 mei 2018.

Bij brief van 16 mei 2018 (kenmerk: IENW/BSK-2018/106586) heb ik uw advocaat een reactie gestuurd op de ingebrekestelling van 3 mei 2018. Hierin heb ik onder meer herhaald dat gezien het zeer grote aantal documenten dat zich in een eerste inventarisatie bevindt, het niet mogelijk is binnen de wettelijke termijnen te beslissen. Ik heb u medegedeeld dat ik zelf voor een volgorde van afhandeling zal kiezen. Ik heb tevens aangekondigd dat ik met deelbesluiten zal werken, gezien de omvang van uw verzoek.

Bij brief van 14 juni 2018 heeft uw advocaat gereageerd op mijn brief van 16 mei 2018. Uw advocaat heeft daarin aangekondigd dat hij u zal adviseren beroep in te stellen bij de bestuursrechter en daarnaast een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening in te dienen, om alsnog een spoedige en effectieve behandeling van het Wob-verzoek af te dwingen.

Op 26 juni 2018 (kenmerk: IENW/BSK-2018/119848) heb ik een eerste deelbesluit genomen. Tegen dit besluit heeft u bij brief van 12 juli 2018 bezwaar gemaakt. Op 9 oktober 2018 heeft in deze bezwaarprocedure een hoorzitting plaatsgevonden. Op 5 november 2018 is uw bezwaar tegen het eerste deelbesluit ongegrond verklaard en is het besluit van 26 juni 2018 gehandhaafd.

Bij brief van 28 juni 2018 (kenmerk: IENW/BSK-2018/140001) heb ik gereageerd op uw brief van 14 juni 2018. Hierin heb ik onder meer gemotiveerd waarom het verstrekken van een gespecificeerde inventarislijst in de vorm die u wenst, met hierin per document een omschrijving van de inhoud, geen reële optie is.

Bij schrijven van 3 juli 2018 heeft uw advocaat gereageerd op mijn brief van 28 juni 2018. Hierin heeft uw advocaat uw ongenoegen geuit over de manier van afhandelen van het verzoek. Bij schrijven van uw advocaat van 4 juli 2018 wordt hierop voortgeborduurd en heeft uw advocaat aangekondigd dat u zich tot de bestuursrechter zult wenden om alsnog een spoedige, effectieve en chronologische afhandeling van het Wob-verzoek af te dwingen inclusief meer gespecificeerde inventarislijsten.

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Bij e-mail van 10 juli 2018 heeft uw advocaat de brief van 4 juli 2018 nagestuurd, nu hem gebleken is dat deze mij niet per aangetekende post heeft bereikt.

Bij schrijven van 13 juli 2018 (kenmerk: IENW/BSK-2018/154298) heb ik een reactie gegeven op uw brieven en e-mail van 3, 4 en 10 juli 2018. In deze reactie heb ik nogmaals benadrukt dat het ministerie haar uiterste best doet om aan uw verzoek te voldoen en dat een tweede deelbesluit in voorbereiding is. Tot slot heb ik opgemerkt dat ik nog steeds open sta voor nader overleg.

Op 23 augustus 2018 heeft de Nationale Ombudsman (hierna: de Ombudsman) met mijn ministerie contact opgenomen over uw Wob-verzoek. U heeft de Ombudsman verzocht om een spoedige afhandeling van uw Wob-verzoek te bevorderen. Op 3 september heeft telefonisch overleg plaatsgevonden tussen de medewerker van de Ombudsman en mijn medewerkers. Mijn medewerkers hebben daarin bevestigd dat zij nog altijd openstaan voor overleg met u over de aanpak van uw Wob-verzoek.

Op 21 september 2018 heeft uw advocaat een e-mail gestuurd, waarin wordt aangegeven dat u via de Ombudsman heeft begrepen dat mijn ministerie alsnog bereid is afspraken te maken over een logische en meest effectieve afhandeling van het Wob-verzoek. U heeft opgemerkt dat de enige zinvolle afspraak die in deze fase kan worden gemaakt bestaat uit het alsnog verstrekken van de meer gespecificeerde inventarislijsten. U heeft mij verzocht om u uiterlijk binnen zeven dagen na schrijven in het bezit te stellen van deze inventarislijsten.

Bij schrijven van 28 september 2018 (kenmerk: IENW/BSK-2018/211189) heb ik een reactie gegeven op uw e-mail van 21 september 2018. In deze brief heb ik aangegeven dat ik u tegemoet zal komen door het verstrekken van de door mijn ministerie gehanteerde inventarislijsten per deelbesluit voorafgaand aan het nemen van het desbetreffende deelbesluit. De (concept)inventarislijst van het tweede deelbesluit heb ik in deze reactie bijgevoegd. Tot slot heb ik u uitgenodigd voor een gesprek over de verdere afhandeling van het verzoek.

Bij brief van 24 oktober 2018 heeft uw advocaat op mijn brief van 28 september 2018 gereageerd. In uw brief heeft u onder meer verzocht om een meer gespecificeerde inventarislijst. Uw advocaat heeft gevraagd binnen twee dagen te bevestigen dat een dergelijke lijst aan u verstrekt zal worden.

Bij e-mail van 26 oktober 2018 heeft mijn ministerie de ontvangst van uw brief van 24 oktober 2018 bevestigd en aangegeven de volgende week met een inhoudelijke reactie te komen.

Bij brief van 30 oktober 2018 (kenmerk: IENW/BSK-2018/233618) heeft mijn ministerie u een inhoudelijke reactie gestuurd. In deze reactie is de wijze van afhandeling wederom toegelicht en is aangegeven dat het verstrekken van een inventarislijst op de manier waarop u dit wenst geen reële optie is. Tot slot heb ik aangegeven bereid te zijn nadere vragen verder te beantwoorden.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar de bijlage 1.

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek is bij een eerste globale inventarisatie een zeer groot aantal documenten aanwezig. Zoals aan u is gecommuniceerd, wordt wegens het grote aantal documenten met deelbesluiten gewerkt. Voor het eerste deelbesluit is een eerste selectie gemaakt. Dit eerste deelbesluit omvat de documenten uit het digitale archief van mijn ministerie.

Dit tweede deelbesluit heeft betrekking op in totaal 2.351 documenten over de periode 14 september 2017 tot en met 15 februari 2018. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst die deel uitmaakt van dit besluit.

U treft de inventarislijst aan als bijlage 2 bij dit besluit.

Openbare documenten

De Wob is niet van toepassing op documenten die reeds openbaar zijn. 31 documenten zijn reeds openbaar en voor eenieder toegankelijk. Hiervoor verwijs ik u naar de vindplaatsen opgenomen in de inventarislijst.

Reeds beoordeeld

Daarnaast zijn 11 documenten reeds in het eerste deelbesluit beoordeeld. Over deze documenten is dus reeds een besluit genomen. De vindplaatsen zijn aangegeven op de inventarislijst.

Zienswijzen

Derde-belanghebbenden zijn in de gelegenheid gesteld hun zienswijze te geven. De zienswijzen van deze derde-belanghebbenden heb ik in mijn belangenafweging meegenomen. Ik verwijs u hiervoor naar het onderdeel Overwegingen in dit besluit.

Besluit

Ik heb besloten uw verzoek gedeeltelijk te honoreren door 113 documenten, zoals aangegeven op de inventarislijst, geheel of gedeeltelijk openbaar te maken. Ten aanzien van documenten die als niet-openbaar zijn aangegeven op de inventarislijst, wijs ik uw verzoek af. Voor de motivering verwijs ik naar het onderdeel Overwegingen van dit besluit.

Ik maak een drietal documenten (nrs. 24, 34.4 en 101) actief openbaar die qua tijdspanne buiten de reikwijdte van uw verzoek vallen. Voor de motivering verwijs ik eveneens naar het onderdeel Overwegingen van dit besluit.

Overwegingen

Dit tweede deelbesluit beslaat een groot aantal deelonderwerpen en heeft betrekking op e-mails met bijlagen. Hierbij merk ik op dat enkele documenten onder een ander onderwerp geïntroduceerd zijn dan in de bijlage bij de e-mail van 30 april 2018. Dit heeft te maken met de verwerkingswijze en de grote overlap tussen de deelonderwerpen. Bovendien zijn de aantallen van de inventarisatie van 30 april 2018 niet meer correct, aangezien onder deze documenten veel dubbelingen aanwezig waren en e-mails die bij nadere bestudering niet onder de reikwijdte van uw verzoek vielen. In totaal vallen 2.351 documenten onder dit tweede deelbesluit.

In het hiernavolgende zal eerst in het algemeen op de uitzonderingsgronden persoonlijke levenssfeer (10.2.e) en persoonlijke beleidsopvattingen uit intern

beraad (11.1) ingegaan worden. Ten aanzien van deze laatste grond zal zo veel mogelijk per soort document een toelichting worden gegeven.

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

De toepasselijke uitzonderingsgronden kunt u per document terugvinden in de inventarislijst. Wanneer sprake is van gedeeltelijke openbaarmaking, zijn de uitzonderingsgronden tevens in de gelakte passages in het document weergegeven.

Omdat uw verzoek betrekking heeft op actuele onderwerpen ten aanzien waarvan beleid thans nog in ontwikkeling is, is er voor gekozen in dit besluit voor bepaalde deelonderwerpen een specifieke toelichting te geven waarom daaronder vallende document(en) al dan niet openbaar worden gemaakt en, waar relevant, een laatste stand van zaken weer te geven. Daarnaast zullen overlegstructuren met externen (reeds bestaande en naar aanleiding van het OVV-rapport gehouden overleggen) kort worden toegelicht.

Algemeen

Bescherming persoonlijke levenssfeer (artikel 10, tweede lid, onder e)

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd.

In diverse documenten zijn namen van ambtenaren en derden opgenomen. Hoewel ambtenaren en derden in hun beroepshalve functioneren als zodanig niet ten volle een beroep kunnen doen op bescherming van hun persoonlijke levenssfeer, geldt dit in beginsel wel voor gegevens als namen, telefoonnummers (werk en privé), e-mailadressen en handtekeningen en parafen van ambtenaren of personen van andere organisaties. Namen en andere naar een persoon herleidbare gegevens zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken van dergelijke informatie verzetten.

Het vraagt een belangenafweging en daarbij spelen volgens de rechtspraak verschillende aspecten een rol, zoals de functie van de ambtenaar en de mate waarin sprake is van een publieke functie, waardoor de betrokkenen in de openbaarheid treden. Tevens is van belang de positie en verantwoordelijkheid van de betrokkene bij de taakuitoefening. Daarnaast is van belang de controleerbaarheid van de taakuitoefening. Zo worden namen van ambtenaren die krachtens mandaat stukken hebben ondertekend, openbaar gemaakt, omdat volgens de jurisprudentie deze ambtenaren in beginsel hebben te aanvaarden dat met deze bevoegdheid hun namen naar buiten komen.

Met uitzondering van nrs. 32 en nr. 64 betreft het documenten met namen en contactgegevens van beleidsambtenaren en personen die geen publieke functie hebben of mandaat hebben om stukken te ondertekenen. Met uitzondering van de twee hierboven aangehaalde gevallen, ben ik van oordeel dat het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in dit geval zwaarder weegt dan het algemene, publieke belang van openbaarheid.

De namen en persoonsgegevens in de documenten die met dit besluit (deels) openbaar worden gemaakt zijn daarom onleesbaar gemaakt.

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Persoonlijke beleidsopvattingen uit intern beraad (artikel 11)

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. Het is bovendien vaste rechtspraak dat feitelijke gegevens die zo nauw zijn verweven met persoonlijke beleidsopvattingen dat het niet mogelijk is ze te scheiden, evenmin openbaar worden gemaakt.

Artikel 11, tweede lid, van de Wob bepaalt, dat over persoonlijke beleidsopvattingen met het oog op een goede democratische bestuursvoering informatie kan worden verstrekt, maar niet in tot personen herleidbare vorm.

Op grond van artikel 1, onder c, van de Wob wordt onder intern beraad verstaan het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid. Een persoonlijke beleidsopvatting is "een opvatting, aanbeveling of conclusie van één of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten" (artikel 1, onder f, van de Wob).

Als documenten van intern beraad worden blijkens de toelichting op de Wob en bestendige jurisprudentie o.a. aangemerkt: nota's van ambtenaren aan hun politieke en ambtelijke leidinggevend, voorstellen voor begrotingen, correspondentie tussen ministeries of andere bestuursorganen onderling en concepten van stukken. Ook documenten afkomstig van externe personen of organisaties die bij de beleidsvorming en besluitvorming worden betrokken kunnen als documenten bestemd voor intern beraad worden aangemerkt. Deze beperking op de informatieverplichting is in de Wob opgenomen omdat een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding gewaarborgd moet zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen kunnen communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant.

Het is vaste rechtspraak dat ook documenten afkomstig van derden die niet tot de kring van de overheid behoren, worden aangemerkt als documenten die zijn opgemaakt ten behoeve van intern beraad, indien deze documenten met dat oogmerk zijn opgesteld. Het interne karakter van het beraad komt evenwel te vervallen wanneer daaraan het karakter van advisering of gestructureerd overleg moet worden toegekend.

De documenten die zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en persoonlijke beleidsopvattingen bevatten, betreffen e-mails, concepten van beleidsstukken, concepten van door derden uitgevoerde onderzoeken, externe reviews en stukken ter voorbereiding van parlementaire behandeling.

Ten aanzien van deze documenten overweeg ik het volgende. Ik acht het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering dat de standpunten van ambtenaren zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie. Ik zie in dit geval geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob in niet tot personen herleidbare vorm informatie te verstrekken over deze persoonlijke beleidsopvattingen.

In het hiernavolgende licht ik de toepassing van artikel 11, eerste lid, per categorie documenten verder toe.

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Interne nota's

Een aantal documenten bestaat uit interne nota's, waarin persoonlijke beleidsopvattingen van ambtenaren zijn opgenomen. Ten aanzien van het merendeel van de interne nota's die bij de behandeling van dit tweede deelbesluit aanwezig is, is reeds in het kader van het eerste deelbesluit beslist. In de periode van deelbesluit 2 zijn hiervan concepten aanwezig, die niet openbaar worden gemaakt. Uitzondering hierop vormen de documenten met nummers 80 en 142. Deze zijn nog niet beoordeeld in het kader van deelbesluit 1. Deze documenten maak ik gedeeltelijk openbaar, voor zover deze onder de reikwijdte van het verzoek vallen.

Stukken ter voorbereiding parlementaire behandeling

De documenten bevatten concepten van de beantwoording van Kamervragen, beantwoording van schriftelijk overleg, en daarnaast (concepten van) redenerlijnen, Q&A's en factsheets die ter voorbereiding van het plenair debat OVV van 21 februari 2018 en het AO luchtvaart van 20 september 2017 zijn opgesteld. Ik overweeg hierover het volgende.

Deze stukken bevatten overwegend persoonlijke beleidsopvattingen voor intern beraad. Voor zover er in de genoemde documenten ook feitelijke informatie staat, is deze informatie zodanig verweven met de persoonlijke beleidsopvattingen dat die daar niet los van kan worden gezien. Dit geldt eveneens voor uit die feitelijke gegevens afgeleide prognoses, overwogen beleidsalternatieven en de inhoud van de argumenten die daarbij zijn gehanteerd. Ik heb daarom besloten in dat geval deze documenten in hun geheel niet openbaar te maken.

Concepten

Onder de stukken bevindt zich een aantal conceptversies van beleidsdocumenten en door externen uitgevoerde onderzoeken waarvan de definitieve versie reeds naar de Tweede Kamer is gestuurd, en openbaar is. Voor zover deze conceptteksten afwijken van de definitieve versies zijn deze te beschouwen als persoonlijke beleidsopvattingen en is hierop artikel 11, eerste lid, van de Wob van toepassing. Voor zover de conceptteksten overeenkomen met de definitieve teksten, zijn deze reeds openbaar gemaakt en is de Wob derhalve niet van toepassing. (Zie hiervoor o.a. ABRvS 27 december 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3563). De conceptversies zal ik derhalve in het geheel niet openbaar maken.

E-mails

In de periode 14 september 2017 tot en met 15 februari 2018 zijn er in totaal 1881 e-mails aanwezig omtrent het onderwerp veiligheid vliegverkeer Schiphol. Dit betreft zowel interne mails van het ministerie als e-mails met verschillende organisaties die betrokken zijn bij het onderwerp.

Hiervan maak ik e-mails deels openbaar, voor zover deze feitelijke informatie bevatten die betrekking heeft op het onderwerp van uw Wob-verzoek of die informatie bevatten over het besluitvormingsproces binnen mijn ministerie.

Ter afsluiting wijs ik er u erop dat na de beoordeling en het onleesbaar maken van informatie op basis van de uitzonderingsgronden in de Wob, er in veel e-mails geen informatie overblijft over de bestuurlijke aangelegenheid, die voor afzonderlijke openbaarmaking in aanmerking komt. Het betreft in die gevallen niet relevante procesinformatie en/of futiliteiten, waarvan het zinledig is deze openbaar te maken. Daarbij merk ik nog op dat de meerderheid van de e-mails is gebruikt om conceptversies van documenten binnen mijn ministerie te verspreiden en dus geen inhoudelijke informatie bevat. Ik maak deze informatie dan ook niet openbaar.

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Toelichting per deelonderwerp

1. *Integrale veiligheidsanalyse Schiphol (IVA)*

Zoals in het eerste deelbesluit is aangegeven, is de definitieve versie van de IVA reeds openbaar. In het eerste deelbesluit zijn voorts de voorbereidende memoranda van het Nederlands Lucht- en Ruimtevaartcentrum (verder: NLR) "Selectie groei-relevante ongevals categorieën" en "Definitieve selectie groei-relevante ongevals categorieën" openbaar gemaakt. In het kader van de behandeling van het tweede deelbesluit zijn van het NLR de documenten "Groei risico bij groei verkeer" (nr. 6) en "Presentatie Integrale Veiligheidsanalyse Schiphol -FINAL" (nr. 2) aanwezig. Ik maak deze documenten volledig openbaar.

2. *50/50*

Uw Wob-verzoek heeft raakvlakken met andere Wob-verzoeken die bij mijn ministerie zijn ingediend, zoals het Wob-verzoek inzake het dossier groei Schiphol.¹ Aanvullend op de stukken die in het kader hiervan zijn beoordeeld, is een e-mail met daarbij een memo aanwezig waarin verkend wordt of er instrumenten zijn om een koppeling te maken tussen groei en veiligheid (nrs. 21 en 21.1). Ik maak nr. 21.1 niet openbaar.

3. *Quickscan baanwisselingen*

Onder mij berust het document Quick Scan baanwisselingen (nr. 22.1), opgesteld door NLR. Ik maak dit document volledig openbaar.

4. *Ontwikkeling monitor*

Zoals in de reactie aan de OVV van 11 oktober 2017 is aangegeven,² ben ik samen met de sectorpartijen gestart met de uitwerking van een uitgebreide monitor om de integrale veiligheid van Schiphol goed in kaart te brengen. Een eerste verkenning is reeds door het NLR uitgevoerd. Dit heeft geresulteerd in een memorandum (nr. 28.1) en een presentatie (nr. 27.1). Ik maak deze documenten volledig openbaar.

Hierbij maak ik de kanttekening dat dit enkel een eerste verkenning is en dat ik opdracht heb gegeven aan een consortium in fasen verder te werken aan een monitor voor de veiligheid van Schiphol. Hiertoe is het Projectplan Monitor integrale veiligheid van Schiphol (nr. 24) opgesteld. Dit is de definitieve versie.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2018/02/12/besluit-op-wob-verzoek-over-groei-schiphol>

² Kamerstukken 2017/18, 29 665, nr. 242.

Hoewel dit document qua tijdsperiode buiten de reikwijdte van uw verzoek valt, maak ik dit actief openbaar.

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

5. Externe Veiligheid (EV-beleid)

To70 heeft in mijn opdracht een onderzoek uitgevoerd naar de effectiviteit van het externe veiligheidsbeleid. Het eindresultaat is bij brief van 21 juni 2018 naar de Tweede Kamer verzonden.³

In het kader van het tweede deelbesluit zijn ten aanzien hiervan nog de notitie "Internationaal gebruik en modellering externe veiligheid luchthavens" (nr. 34.3). Dit document maak ik openbaar, met uitzondering van de contactgegevens van de ambtenaar (10.2.e). De "tussenpresentatie van het Onderzoek effectiviteit EV beleid Schiphol" (nr. 34.6) maak ik volledig openbaar. Daarnaast is in de voorbereiding van het onderzoek een eerder uitgebracht rapport "Validiteit van de 10-7 plaatsgebonden risicocontouren voor Schiphol berekend met het externe veiligheidsmodel voor luchthavens" (nr. 34.4) uit 2013 betrokken. Dit document maak ik actief openbaar.

Daarnaast is in dit kader een voorafgaande interne notitie over het externe veiligheidsbeleid aanwezig (nr. 34.5). Ik maak deze notitie openbaar, met uitzondering van de naam van de beleidsmedewerker die het stuk heeft opgesteld (10.2.e) en zijn persoonlijke beleidsopvattingen (11.1).

Tot slot merk ik in dit kader nog op dat een brief aanwezig is aan de Bestuurlijke Regiegroep Schiphol (nr. 32). Ik maak deze openbaar, met uitzondering van de contactgegevens van de ambtenaar (10.2.e).

6. Convenant Veiligheidsverbetering Schiphol

Ten aanzien van het convenant ISMS merk ik op dat ik de definitieve versie van dit document op 2 juli 2018 naar de Tweede Kamer heb verzonden.⁴

Er zijn diverse concepten aanwezig (nr. 35), die ik op grond van artikel 11.1 van de Wob niet openbaar maak. Vóór het sluiten van het convenant is daarnaast een interne memo opgesteld (nr. 36). Deze memo maak ik deels – met uitzondering van persoonsgegevens van ambtenaren en hun persoonlijke beleidsopvattingen – openbaar. Hierbij geldt dat de opzet van de tekst van het convenant die als bijlage bij dit document is opgenomen, moet worden beschouwd als een concept van het definitieve convenant en derhalve worden uitgezonderd op grond van artikel 11.1 van de Wob.

7. Strategisch –en coördinatieoverleg

Naar aanleiding van het OVV-rapport hebben strategische en coördinatie overleggen plaatsgevonden over de implementatie van de aanbevelingen. Schiphol, LVNL en, KLM zijn samen met het Ministerie van IenW de deelnemers van deze overleggen, met dien verstande dat het strategisch overleg op managerniveau plaatsvindt en het coördinatieoverleg op directie niveau.

³ Kamerstukken II 2017/18, 29 665, nr. 333.

⁴ Kamerstukken II 2017/18, 29 665, nr. 334.

Ten aanzien van deze overleggen zijn e-mails met agenda's, besprekingen van agendapunten, (concept)verslagen, concepten van rapporten en planningen aanwezig.

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Ten aanzien van het coördinatieoverleg van 12 oktober 2017 wordt een agenda deels openbaar gemaakt (nr. 41.6). Hierbij geldt dat dit overleg uiteindelijk niet heeft plaatsgevonden.

Ten aanzien van document nr. 51.2 overweeg ik het volgende. Het gaat om een concept van een gezamenlijke planning van de sector en mijn ministerie. Ik volg de uitspraak van ABRvS (ECLI:NL:RVS:2017:3563) van 27 december 2017, waarin is geoordeeld dat concepten van beleidsstukken waarvan de eindversie openbaar is, moeten worden aangemerkt als persoonlijke beleidsopvattingen, die op grond van artikel 11.1 van de Wob kunnen worden uitgezonderd van openbaarmaking. Hierbij geldt dat de acties die door de sector uitgevoerd zullen worden, zijn opgenomen in de Roadmap Safety Improvement Schiphol (verder: de Roadmap) die op 30 oktober 2018 online is gezet.⁵

Hetzelfde geldt voor de documenten "Overzicht acties IenW" (nr. 53) en het document "Agendapunt 4 Vervolg implementatie aanbevelin.docx" (nr. 40.4) die planningen inhouden van te nemen acties door mijn ministerie naar aanleiding van het OVV rapport. Deze kunnen worden gezien als voorgangers van de hiervoor genoemde integrale planning.

Daarnaast zal binnenkort een voortgangsrapportage worden gestuurd aan de Tweede Kamer met daarin onder andere de acties die mijn ministerie heeft uitgevoerd naar aanleiding van de aanbevelingen van de OVV. Hierin wordt ook aandacht besteed aan de nog te nemen acties van mijn ministerie.

Ik zal deze documenten dan ook niet openbaar maken.

Daarnaast bevindt zich tussen de stukken een document van LVNL genaamd "Integrale plaat" (nr. 51.3). Dit document bevat een figuur die weergeeft welke organisatie voor welk deel van de veiligheid verantwoordelijkheid is, en is vanwege het voorlopige en onvolledige karakter van deze weergave, op te vatten als persoonlijke beleidsopvatting van degene die dit stuk heeft opgesteld. Op grond van 11.1 van de Wob maak ik dit document niet openbaar.

8. Omgevingsraad Schiphol (ORS)

De Omgevingsraad Schiphol (ORS) is het platform waar alle vraagstukken, belangen en partijen rond de ontwikkeling van Schiphol en de omgeving bij elkaar komen. Een van de taken van de ORS is het adviseren van het kabinet inzake de kaders van het luchtvaartbeleid op Schiphol.

Een delegatie van het Rijk neemt, conform het bestuursreglement van de ORS, periodiek deel aan het College van Advies (CvA), en een afvaardiging daarvan neemt deel aan het delegatieoverleg van de ORS.

College van Advies en delegatieoverleg

Ten aanzien hiervan zijn een aantal documenten aanwezig. Het betreft memo's met daarin geannoteerde agenda's (nrs. 59.1, 61.1 en 69.2), dat wil zeggen

⁵ De Roadmap is te vinden op <https://integralsafetyschiphol.nl/>. Zie ook Kamerstukken 2018/19, 29 665, nr. 347.

commentaar bij de te bespreken agendapunten waarin een ambtenaar voor de directie Luchtvaart informatie heeft verzameld en daarnaast de stand van zaken en een persoonlijke appreciatie van de onderwerpen weergeeft. Naast feitelijkheden bevatten deze documenten ook persoonlijke beleidsopvattingen van de ambtenaar die deze documenten heeft opgesteld. Nu sprake is van verwevenheid van feitelijkheden met persoonlijke beleidsopvattingen, maak ik dit document in het geheel niet openbaar.

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Daarnaast zijn een aantal e-mails aanwezig met daarin persoonlijke verslagen van bijeenkomsten (nrs. 58, 66, 67 en 68). Deze verslagen zijn uitsluitend bedoeld om de betrokken ambtenaren binnen mijn eigen ministerie te informeren. Naast feitelijkheden bevatten deze documenten ook persoonlijke beleidsopvattingen van de ambtenaar die deze documenten heeft opgesteld. Hierbij geldt dat feiten sterk verweven zijn met persoonlijke opvattingen, en dat de verslagen veelal een persoonlijke selectie zijn van het hetgeen op de bijeenkomsten is besproken. Ik maak deze documenten daarom in hun geheel niet openbaar.

Voorts is een conceptverslag van een bijeenkomst van het College van Advies aanwezig (nr. 62.2). Dit verslag is door de ORS zelf opgesteld. Hierin is opgenomen welke persoon wat gezegd heeft tijdens deze bijeenkomst. Ik maak dit verslag niet openbaar. Hiertoe overweeg ik het volgende.

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Openbaarmaking van dit document brengt onevenredig nadeel mee voor de Staat en de betrokken derden. Het gaat bij dit document om informatie van partijen, waaronder derden, die deel hebben genomen aan een bespreking om te komen tot beleid rondom Schiphol. Het is daarbij belangrijk dat deelnemers vrijuit van gedachten kunnen wisselen, zonder de vrees dat deze gedachtewisseling in de openbaarheid wordt gebracht. Ter bescherming van de belangen van de Staat en van deze derden, die deze informatie hebben gedeeld in het vertrouwen dat de informatie vertrouwelijk bleef, is het gerechtvaardigd aan deze belangen zwaarder gewicht toe te kennen.

Tot slot merk ik in dit kader op dat een groot aantal onderwerpen dat in ORS-verband is besproken, buiten de reikwijdte van het verzoek valt. De passages die hierop betrekking hebben, zijn om deze reden weggelakt. In een enkel geval valt een document (nr. 69.1) integraal buiten de reikwijdte van uw verzoek, omdat geen enkel geagendeerd onderwerp onder de reikwijdte van het verzoek valt. Dit document is evenwel in de inventarislijst weergegeven, omdat dit een bijlage is van een e-mail die deels binnen het verzoek valt.

Overige stukken ORS

Ten aanzien van de ORS is voorts een brief (nr. 64) van mijn ministerie over baantoewijzingscriteria voor dwars- en staartwind aanwezig. Deze brief maak ik openbaar met uitzondering van de handtekening van de gemandateerde ambtenaar en de naam en contactgegevens van de ambtenaar die als contactpersoon staat vermeld. De bijlage bij deze brief (nr. 64.1) maak ik

openbaar met uitzondering van de persoonsgegevens van de ambtenaar die deze memo heeft opgesteld.

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Voorts is een document (nr. 65) aanwezig waarin mijn ambtenaren commentaar geven op de presentatie van het conceptrapport ATM2020+ van LVNL. Dit commentaar is te beschouwen als persoonlijke beleidsopvatting. Voornoemd document zal ik dan ook op grond van artikel 11.1 van de Wob niet openbaar maken. Het hoofdrapport ATM2020+ is inmiddels bij brief van 25 april 2018 naar de Tweede Kamer gestuurd.⁶

9. Veiligheidsplatform Schiphol (VpS)

Het Veiligheidsplatform Schiphol (VpS) was een samenwerkingsverband van bedrijven die een rol spelen in het luchtvaartproces op Schiphol met als doel het waarborgen en continu integraal verbeteren van de veiligheid op de luchthaven. Mijn ministerie was toevoorder in het VpS en heeft in die hoedanigheid het Program Office overleg en het Stuurgroep overleg bijgewoond. Het VpS is naar aanleiding van de aanbevelingen van de OVV opgevolgd door het reeds genoemde integraal veiligheidsmanagementsysteem (ISMS). Door de sector wordt aan de verdere ontwikkeling van het ISMS gewerkt, in het Convenant Veiligheidsverbetering Schiphol zijn afspraken over de ontwikkeling gemaakt.

In het kader van het bijwonen van enkele overleggen van het VpS is een aantal documenten bij mijn ministerie aanwezig. Het gaat om stukken van de stuurgroepbijeenkomst van 2 november 2017 (nr. 75 tot en met nr. 75.4) en de Program Office van 26 september 2017 (nr. 76 en nr. 76.1)). Ook is informatie aanwezig die op een expertmeeting van het VpS op 19 oktober 2017 is besproken en is gedeeld met mijn ministerie.

Ten aanzien van document nummer 75.4 overweeg hierover het volgende.

In Europese verordeningen opgenomen bijzondere openbaarmakingsregelingen

De Wob is niet van toepassing als een bijzondere openbaarmakingsregeling van toepassing is. Op document nr. 75.4 zijn openbaarmakingsregelingen van toepassing die zijn opgenomen in verordeningen van de Europese Unie (hierna: EU). Het betreft de Verordeningen nr. 376/2014 en nr. 996/2010. Voor de behandeling van uw Wob-verzoek is van belang dat deze Europese bepalingen voorrang boven de Wob hebben.

Met Verordening (EU) nr. 376/2014 zijn regels vastgesteld die zien op het melden, onderzoeken en opvolgen van voorvallen in de burgerluchtvaart, dit ter verbetering van de veiligheid in deze sector. De verordening is volgens de preambule van toepassing op informatie over voorvallen, die is opgeslagen in de gegevensbanken van de Organisatie, de lidstaten en het Europese Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart (hierna: het Agentschap). In artikel 2, aanhef en punt 1, van Verordening 376/2014 wordt de term "melder" gedefinieerd als "een natuurlijke persoon die een voorval of andere veiligheid gerelateerde informatie meldt overeenkomstig deze verordening". De term "voorval" is in artikel 2, aanhef en punt 7, van Verordening 376/2014 gedefinieerd als "elke veiligheid gerelateerde gebeurtenis die een luchtvaartuig, de inzittenden of andere personen in gevaar brengt, of, indien niet gecorrigeerd of ondervangen, in gevaar

⁶ Kamerstukken II 2017/18, 29 665, nr. 287.

zou kunnen brengen, en die in het bijzonder een ongeval of een ernstig incident omvat”.

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Op grond van artikel 15, tweede lid, van Verordening (EU) nr. 376/2014 wordt informatie afgeleid uit voorvalmeldingen, uitsluitend gebruikt voor het doel waarvoor die informatie is verzameld, onverminderd het bepaalde inzake de bescherming van veiligheidsinformatie in de artikelen 2, 14 en 14 van Verordening (EU) nr. 996/2010. In artikel 15, tweede lid, sub a en b, van Verordening (EU) nr. 376/2014 is verder bepaald dat de lidstaten, het Agentschap en organisaties de informatie over voorvallen niet ter beschikking stellen of gebruiken om de aansprakelijkheid of schuld vast te stellen of voor een ander doel dan het in stand houden of verbeteren van de veiligheid van de burgerluchtvaart.

Verordening (EU) nr. 996/2010 stelt regels vast omtrent het verzamelen van informatie voor onderzoek en preventie van ongevallen en incidenten in de burgerluchtvaart. Het doel van deze verordening is verbetering van de Luchtvaartveiligheid onder meer door instelling van een Europees netwerk van veiligheidsonderzoeksinstanties. In artikel 14 van deze verordening is een omschrijving gegeven van de op grond van de verordening geregistreerde gegevens die niet openbaar mogen worden gemaakt dan wel worden gebruikt voor andere doeleinden dan het veiligheidsonderzoek. Ook voor deze informatie geldt dat de Wob hier niet op van toepassing is.

Het elfde en twaalfde lid van artikel 13 van Verordening (EU) nr. 376/2014, vormen een uitzondering op het verbod van artikel 15. Lid 11 van artikel 13 bepaalt dat elke lidstaat ten minste jaarlijks een veiligheidsoverzicht publiceert om het publiek te informeren over het niveau van de veiligheid in de burgerluchtvaart. Lid 12 bepaalt dat lidstaten ook geanonimiseerde voorvalmeldingen en resultaten van risicoanalyses kunnen publiceren. Deze overzichten worden in Nederland periodiek door het ABL gepubliceerd.

Document nr. 75.4 bevat geaggregeerde informatie over incidenten die door sectorpartijen is verzameld. Dit gebeurt onder non-disclosure, onder de voorwaarde dat deze gegevens slechts door de sector worden gebruikt om de veiligheid op Schiphol te monitoren en verbeteren, en is niet te scharen onder het voornoemde lid 11 en 12 van artikel 13. Dit betekent dat hierop de verbodsbepaling van artikel 15, tweede lid, van Verordening (EU) nr. 376/2014 onverminderd van toepassing is. Ik maak deze gegevens daarom niet openbaar.

Voor de overige informatie in het document overweeg ik als volgt.

Onevenredige benadeling

In document 75.4 worden naast individuele incidenten en aantallen, ook algemene operationele problemen op Schiphol, veiligheidsrisico's en verbeterpunten besproken. Ook worden de reeds genomen maatregelen in besloten kring geëvalueerd. In dit kader zijn ook bedrijfsgevoelige veiligheidsdata gedeeld die afkomstig zijn van de veiligheidsmanagementsystemen van de betrokken sectorpartijen. Hierover overweeg ik het volgende.

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of

benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Openbaarmaking van de genoemde bedrijfsgevoelige veiligheidsdata brengt onevenredig nadeel mee voor de Staat en de betrokken derden. Wanneer deze informatie in de openbaarheid komt, zullen betrokkenen in de toekomst terughoudender worden deze informatie te delen, terwijl het juist de bedoeling is om in vertrouwelijkheid informatie te bespreken waarmee de sector de veiligheid van Schiphol kan verbeteren. Ter bescherming van de belangen van de Staat en van deze derden is het gerechtvaardigd aan deze belangen zwaarder gewicht toe te kennen.

Ik maak daarom document 75.4 in het geheel niet openbaar.

De documenten met nrs 73.1, 74.1, 74.2, 75, 75.1, 76 en 76.1 maak ik openbaar, met uitzondering van persoonsgegevens.

Verder is in dit kader nog een aantal concepten van de aanvullende notitie van de sector als reactie op de OVV aanwezig (nr. 77).⁷ Deze maak ik op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, niet openbaar. Het verstrekken van informatie blijft namelijk achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden. Openbaarmaking van deze concepten zou onevenredig nadeel meebrengen, omdat de sector deze informatie heeft gedeeld in het vertrouwen dat de informatie vertrouwelijk bleef. Ik acht het gerechtvaardigd om, ter bescherming van de belangen van de Staat en van deze derden, aan deze belangen een zwaarder gewicht toe te kennen.

10. Vervolggesprek OVV

Ten aanzien van het vervolggesprek van de minister met de OVV wordt aanvullend op hetgeen reeds in het eerste deelbesluit is besloten, een e-mail gedeeltelijk openbaar gemaakt die inzicht geeft in het besluitvormingsproces (nr. 85).

11. Stafoverleg minister met DGLM

Er is een agenda aanwezig van het Stafoverleg minister met DGLM (nr. 86). Ik maak deze agenda openbaar voor zover deze onder de reikwijdte van het verzoek valt.

12. Reactie op conclusie rapport OVV

Bij mijn ministerie bevinden zich enkele documenten (nrs. 88 en 89) waarin door ambtenaren een reactie worden gegeven op de conclusie van het OVV rapport. Omdat deze document bestaan uit persoonlijke beleidsopvattingen, maak ik deze documenten op grond van artikel 11.1 van de Wob niet openbaar.

⁷ De definitieve versie dateert van 2 februari 2018 en is op 21 februari 2018 naar de Tweede Kamer gestuurd. Zie ook Kamerstukken II 2017/18, 29 665, nr. 2610.

13. VNV

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Bij mijn ministerie bevinden zich documenten met betrekking tot de VNV. Het betreft concepten en stukken met persoonlijke beleidsopvattingen (nrs. 90 en 92). Ik maak deze documenten niet openbaar.

14. Beantwoording schriftelijk overleg

Bij brief van 18 december 2017 heb ik in het kader van een schriftelijk overleg de vragen van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat naar aanleiding van mijn brief van 11 oktober 2017 beantwoord.⁸

Ten aanzien van de beantwoording van het schriftelijk overleg is een groot aantal concepten aanwezig. De apart opgenomen documenten "Vergelijkingsdocument 1" (nr. 96.3) en "Vergelijkingsdocument 2" (nr. 96.4) vallen hier ook onder. Deze concepten maak ik op grond van artikel 11.1 van de Wob niet openbaar.

Als input voor de beantwoording van het schriftelijke overleg zijn enkele stukken van de sector ontvangen.

Het gaat om "170811 Safety Security Policy Statement_Final_.PDF" (nr. 96.1) van KLM en "JB_Veiligheid in het hart van de sector.docx" (nr. 96.5) van LNVL. Ik maak deze documenten volledig openbaar.

Daarnaast is het document "Veiligheid - Groei - Milieu.pptx" (nr. 96.6) van LVNL aanwezig. Dit document bevat een figuur die voorlopig en onvolledig is, en daarom op te vatten is als een persoonlijke beleidsopvatting van degene die dit stuk heeft opgesteld. Op grond van 11.1 van de Wob maak ik dit document niet openbaar.

Verder is bij mijn ministerie in het kader van de beantwoording van het schriftelijk overleg (nr. 96.2), alsmede de voorbereiding van het plenair debat (nr. 131), de "Tabel met maatregelen veiligheid en indicatie" van de sector aanwezig.

Ten aanzien hiervan overweeg ik het volgende. Het gaat in bovengenoemd geval om een voorlopige opsomming over de te nemen acties ter verbetering van de operationele veiligheid van Schiphol door de sector. Hierbij geldt dat de acties die door de sector uitgevoerd worden, worden opgenomen in de Roadmap. Ik zal dit document daarom als concept beschouwen, en zal dit op grond van artikel 11.1 van de Wob in het geheel niet openbaar maken.

15. Overzicht minister

Onder mij berust een document genaamd "Matrix overzicht minister" (nr. 99.1). Dit is een concept. Uiteindelijk is ervoor gekozen om alle informatie in dit document in het interne projectplan Schiphol op te nemen. Ik zal dit document dan ook niet openbaar maken op grond van artikel 11.1 van de Wob.

16. Regie op Schiphol

Het FLeXTeam binnen mijn ministerie heeft een intern achtergronddocument opgesteld waarin is uiteengezet welke sturingsinstrumenten beschikbaar zijn voor het voeren van de regie op Schiphol (nr. 101). Eén paragraaf binnen het

⁸ Kamerstukken 2017/18, 29 665, nr. 249.

document heeft betrekking op de veiligheid van Schiphol. De definitieve versie van dit document dateert van 22 februari 2018, en valt qua periode buiten de reikwijdte van uw verzoek. Ik zal het gedeelte dat op veiligheid betrekking heeft, actief openbaar maken. Ik zal dit gedeelte verstrekken in de vorm van een uittreksel, zoals genoemd in artikel 7, lid 1 sub c van de Wob. Dit uittreksel vindt u onder nummer 101.

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

17. Telegraaf

Medio november 2017 heeft de Telegraaf mijn ministerie gevraagd om een reactie te geven op enkele vragen over de opvolging van de aanbevelingen van de OVV. De e-mail met reactie die is gegeven (nr. 104, zie laatste alinea), en die ook is opgenomen in het artikel "Alles kriskras door elkaar" van de Telegraaf van 15 november 2017 (nr. 13, eerste deelbesluit), maak ik deels openbaar.

Voorts is een e-mail van 15 november 2017 aanwezig (nr. 106), waarin een ambtenaar uit een groot aantal openbare bronnen mediaberichten heeft verzameld over dit onderwerp en van eigen commentaar heeft voorzien. Nu sprake is van verwevenheid van reeds openbare informatie met persoonlijke beleidsopvattingen, maak ik dit document in het geheel niet openbaar.

18. Notities Wolleswinkel

Onder mij berusten twee notities van Wolleswinkel Aviation Consultancy die op eigen initiatief zijn opgesteld. Eén van de notities (nr. 107.2) valt binnen de reikwijdte van uw verzoek. Ik maak dit document volledig openbaar.

19. Brief aan de OVV

Zoals meermaals genoemd, heeft mijn ministerie bij brief van 11 oktober 2017 een inhoudelijke reactie gegeven op de aanbevelingen van de OVV in het rapport veiligheid vliegverkeer Schiphol. Hier is een uitgebreide voorbereiding aan vooraf gegaan, waarbij een breed scala aan informatie is betrokken. Ook heeft afstemming met de sector plaatsgehad over de implementatie van de aanbevelingen. De vele concepten die intern en extern zijn besproken, maak ik niet openbaar op grond van 11.1 van de Wob.

Wel maak ik enkele procedurele e-mails gedeeltelijk openbaar om inzicht te geven in het besluitvormingsproces. Tevens maak ik een e-mail deels openbaar (nr. 111) met uitzondering van persoonsgegevens waarin als input voor de brief de afname van het aantal woningen rond Schiphol in de externe veiligheidsgebieden in het Luchthavenindelingbesluit Schiphol (zones LIB 3) wordt besproken.⁹ Deze e-mail bevat een figuur uit een openbare bron. Voor de vindplaats van deze figuur verwijs ik u naar het document dat deels openbaar wordt gemaakt.

Naar aanleiding van het bekendmaken van deze brief is een woordvoeringslijn voor de minister gemaakt (nr. 109.1). Nu deze woordvoeringslijn geheel uit persoonlijke beleidsopvattingen bestaat, zal ik deze in het geheel niet openbaar maken.

⁹ Zie <http://www.pbl.nl/sites/default/files/cms/publicaties/pbl-2016-monitor-infrastructuur-en-ruimte-2016-2110.pdf>, p. 24.

20. Schipholdiner

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Onder mij berusten enkele documenten over het jaarlijkse Schipholdiner (nrs. 124 en 125). Tijdens dit diner worden diverse onderwerpen besproken. Ik maak deze documenten openbaar voor zover de inhoud binnen de reikwijdte van uw verzoek valt.

21. Studietrajecten

Eind september 2017 is er binnen mijn ministerie een presentatie gegeven over een aantal interne studietrajecten die zien op Schiphol. Ook zijn enkele onderzoeken gepresenteerd die door de sector werden uitgevoerd. Ik maak in dit kader een agenda (nr. 126.1) deels openbaar voor zover de inhoud binnen de reikwijdte van uw verzoek valt.

22. Plenair Debat OVV

Ten aanzien van het plenair debat dat op 21 februari 2018 heeft plaatsgevonden, bevinden zich onder het eerste deelbesluit reeds documenten ter voorbereiding, zoals Q&A's, fiches en redeneerlijnen. Ook bevinden zich brieven en rapporten onder het eerste deelbesluit. In aanvulling daarop zijn twee documenten aanwezig die in de voorbereiding van het plenair debat zijn gebruikt en die over gemelde ongevallen gaan. Het betreft documenten met nummer 129 en nr. 132. Ik maak deze documenten niet openbaar, omdat hierin specifieke incidenten worden besproken. Hierop is de bijzondere openbaarmakingsregeling van de Verordeningen nr. 376/2014 en nr. 996/2010 van toepassing. Voor een verdere motivering verwijs ik u terug naar wat hiervoor onder het onderdeel Veiligheidsplatform Schiphol (VpS) is opgemerkt.

23. Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT).

Naar aanleiding van de OVV-aanbevelingen heeft overleg plaatsgehad over de uitbreiding van de capaciteit van de ILT in verband met het toezicht op Schiphol. Onder mij berust een e-mail (nr. 143), met bijlagen over de afstemming van de conceptbegroting van de ILT met de directie Luchtvaart. Ik maak deze e-mail openbaar, met uitzondering van persoonlijke beleidsopvattingen en een passage die buiten de reikwijdte van het verzoek valt. Over de bijlagen bij deze e-mail overweeg ik als volgt.

In Bijlage A (nr. 143.1) bij deze e-mail is een toelichting gegeven op het voorstel van de begroting en wordt toegelicht waarom de OVV aanbevelingen nopen tot een uitbreiding van de capaciteit van de ILT. Ik maak dit document openbaar met uitzondering van onderdeel 3 en 4 van dit document waar een precieze uitwerking van dit voorstel en de ingeschatte fte's wordt weergegeven. Omdat dit gedeelte een voorstel inhoudt, maak ik dit op grond van artikel 11.1 van de Wob niet openbaar.

Ten aanzien van bijlage nr. 143.3 "Concept begrotingsindiening" merk ik op dat slechts een klein gedeelte onder de reikwijdte van uw verzoek valt. Nu dit gedeelte een voorstel bevat en onder de uitzondering van artikel 11.1 van de Wob valt, zal ik dit document in het geheel niet openbaar maken.

Ten aanzien van Bijlage B (nr. 143.2) merk ik op dat dit document de begroting van een ander onderwerp betreft en buiten de reikwijdte van uw verzoek valt.

Tot slot merk ik hierover op dat de totale begroting van de ILT, inclusief fte's, op de website Rijksbegroting gepubliceerd wordt.¹⁰

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

24. ILT-DGB

Naar aanleiding van de implementatie van de aanbevelingen van de OVV heeft er binnen mijn ministerie inhoudelijke afstemming plaatsgevonden tussen de directie Luchtvaart (DLV) en de ILT. Na de reactie van het ministerie aan de OVV is ook periodiek overleg over de voortgang van de implementatie ingesteld.

Ten aanzien van deze overleggen, berust bij mij een agenda (nr. 145.1) en twee documenten met voorstellen (nrs. 145.2 en 146). De agenda maak ik met uitzondering van persoonsgegevens openbaar, voor zover de informatie binnen de reikwijdte van uw verzoek valt. De overige documenten betreffen voorstellen en zal ik derhalve op grond van artikel 11.1 van de Wob niet openbaar maken.

25. ILT - DLV

Tevens berust bij mij een e-mail met een agenda en een document met afspraken (nrs. 147 en 147.1). Ik maak deze openbaar, voor zover de informatie binnen de reikwijdte van uw verzoek valt, met uitzondering van persoonsgegevens en persoonlijke beleidsopvattingen.

26. ILT - Staat van Schiphol

Zoals ik bij brief van 30 oktober 2018 heb aangegeven, wordt door de ILT gewerkt aan een jaarlijks te publiceren Staat van Schiphol (ook wel Staat van de Veiligheid genoemd, verder: Staat) waarin verslag wordt gedaan van de milieu- en veiligheidsaspecten van Schiphol. De eerste Staat wordt voor het einde van het jaar publiek gemaakt.

In januari 2018 heeft bij de ILT een "Kick off" van de Staat plaatsgevonden. De presentatie die in dit kader gemaakt is (nr. 150) maak ik volledig openbaar. Ook bevinden zich enkele besprekingsverslagen betreffende de Staat (nr. 151) onder de stukken. Deze maak ik deels openbaar met uitzondering van persoonsgegevens en persoonlijke beleidsopvattingen.

Ook zijn (concepten van) werkdocumenten van de Staat (nrs. 148 en 149) aanwezig. In deze documenten wordt intern besproken wat de aanpak en de scope van de Staat wordt. Op grond van artikel 11.1 maak ik deze documenten niet openbaar.

27. ILT - Kamervragen OVV

In dit kader is een e-mail over de beantwoording van Kamervragen van november 2017 betreffende de ontwikkeling van het ABL aanwezig (nr. 153). Ik maak deze e-mail, met uitzondering van persoonsgegevens en persoonlijke beleidsopvattingen, deels openbaar.

¹⁰ http://rijksbegroting.nl/2018/voorbereiding/begroting,kst236766_27.html

28. ILT - Analysebureau Luchtvaartvoorvallen (ABL)

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Zoals tevens in de brief van 30 oktober 2018 is aangegeven, wordt gewerkt aan het versterken van het Analysebureau Luchtvaartvoorvallen (ABL) van ILT.¹¹

Daarnaast is het document Uitwerking verbetering analysefunctie (nr. 155) aanwezig. Dit document maak ik openbaar met uitzondering van persoonsgegevens van een betrokken ambtenaar en een persoonlijke beleidsopvatting.

Plaatsing op internet

De openbaar gemaakte stukken worden geanonimiseerd op www.rijksoverheid.nl geplaatst.

Afschrift aan belanghebbenden

Een afschrift van dit besluit zend ik aan de belanghebbenden.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,
namens deze,
DE DIRECTEUR-GENERAAL LUCHTVAART EN MARITIEME ZAKEN,

10.2.e

Dhr. mr. ing. J.H. Dronkers

Bezwaarclausule

Voor nadere informatie over dit besluit kunt u terecht bij de bij u bekende contactpersonen. Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit, dan wel zes weken na de dag waarop het laatste deelbesluit is bekendgemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, ter attentie van Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken, afdeling Algemeen Bestuurlijk-Juridische Zaken, postbus 20906, 2500 EX, Den Haag. Het bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en ten minste te bevatten:

- naam en adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaarschrift zich richt (datum en nummer of kenmerk);
- een opgave van de redenen waarom men zich met het besluit niet kan verenigen.

¹¹ Ibid.

Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Wob

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer;
- h. hergebruik: het gebruik van informatie die openbaar is op grond van deze of een andere wet en die is neergelegd in documenten berustend bij een overheidsorgaan, voor andere doeleinden dan het oorspronkelijke doel binnen de publieke taak waarvoor de informatie is geproduceerd;
- i. overheidsorgaan:
  - 1°. een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld, of
  - 2°. een ander persoon of college, met enig openbaar gezag bekleed.

Artikel 10

- 1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
  - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
  - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
  - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
  - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in de artikelen 9, 10 en 87 van de Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.
- 2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
  - a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
  - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
  - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
  - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
  - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;

- f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
- g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voor zover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voor zover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.
5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.
6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.
7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
- a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
  - b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.
8. Voor zover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.
4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.